

ΗΜΕΡΙΔΑ

«Το περιβάλλον της ΚΑΛΟ στη Δυτική Αθήνα υπό το πρίσμα διεθνών
καλών πρακτικών»

Περιστέρι, 14 Φεβρουαρίου 2024

*“Καλές πρακτικές ανάπτυξης του τομέα της ΚΑΛΟ στην
Ευρωπαϊκή περιφέρεια”*

Γαβριήλ Αμίτσης

Καθηγητής Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας ΠΑΔΑ - Διευθυντής ΕΕΚΔ ΠΑΔΑ -
Επιστημονικός υπεύθυνος του Έργου

Η διάρθρωση της Εισήγησης

- Η οριοθέτηση των καλών πρακτικών στο πεδίο της ΚΑΛΟ
- Κατηγορίες καλών πρακτικών στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια
- Υποδείγματα καλών πρακτικών για την χρηματοδότηση των οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ
- Υποδείγματα καλών πρακτικών για την φορολογική μεταχείριση των οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ

Η επιστημολογική οριοθέτηση των καλών πρακτικών

Στο πεδίο των δημόσιων πολιτικών, η έννοια της καλής πρακτικής συγκροτείται από τρία βασικά στοιχεία:

- οι στόχοι της εξεταζόμενης παρέμβασης
- τα αποτελέσματα της εξεταζόμενης παρέμβασης σε σχέση με τους προκαθορισμένους στόχους
- ο αντίκτυπος της εξεταζόμενης παρέμβασης ως προς την βελτίωση της κατάστασης των ομάδων στόχου ή την αντιμετώπιση του προβλήματος που επιδιώκει να καταπολεμήσει / αμβλύνει.

Ειδικότερα, ως καλή πρακτική μπορεί να χαρακτηριστεί κάθε πρωτοβουλία που προωθεί αποτελεσματικά την εκπλήρωση των στόχων και των προτεραιοτήτων του σχεδιασμού της στο θεματικό πεδίο παρέμβασης, εξυπηρετώντας σε σημαντική έκταση την κάλυψη των αναγκών συγκεκριμένων ομάδων στόχου (επωφελούμενοι) ή την αντιμετώπιση συγκεκριμένου προβλήματος.

Κριτήρια επικύρωσης καλών πρακτικών στο πεδίο της ΚΑΛΟ

- ❑ **Καινοτομικότητα** - περιγράφει πως διαφέρει η συγκεκριμένη παρέμβαση από άλλες παρεμβάσεις στον συγκεκριμένο τομέα και τι την καθιστά ενδιαφέρουσα για άλλους (αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να είναι μια εντελώς νέα παρέμβαση - μπορεί να είναι μια παρέμβαση που δεν είναι πολύ διαδεδομένη ή που δεν έχει ακόμη εφαρμοσθεί σε διαφορετικά πλαίσια)
- ❑ **Αποτελεσματικότητα** - περιγράφει τον αντίκτυπο της παρέμβασης σε σχέση με τον αρχικό στόχο της, εξετάζοντας τόσο την εμφάνιση απροσδόκητων αλλαγών, όσο και την σύνδεση της συγκεκριμένης παρέμβασης με τις αλλαγές
- ❑ **Μεταφερσιμότητα** - αναλύει τη δυνατότητα εφαρμογής της παρέμβασης σε άλλες καταστάσεις/περιβάλλοντα
- ❑ **Συνέχεια/διαχρονικότητα** - αναφέρεται στη διάρκεια του αντίκτυπου της παρέμβασης
- ❑ **Συνάφεια** - αναλύει τον τρόπο με τον οποίο οι στόχοι που τέθηκαν για την παρέμβαση ανταποκρίνονται στις ανάγκες της ομάδας/κοινότητας/περιοχής παρέμβασης
- ❑ **Αποτελεσματικότητα της εφαρμογής** - αναφέρεται στο κόστος της παρέμβασης, στους δεσμευμένους πόρους και στη μέγιστη χρήση τους για την επίτευξη του αντίκτυπου

Κατηγορίες καλών πρακτικών

α) Καινοτόμες πρακτικές

- ▶ Στην κατηγορία αυτή ανήκουν εκείνες οι πρακτικές που δεν έχουν υποβληθεί σε διαδικασίες αξιολόγησης αλλά πληρούν συγκεκριμένα προεπιλεγμένα κριτήρια. Η συγκεκριμένη προσέγγιση έχει σκοπό να ενθαρρύνει τους επαγγελματίες να ανταλλάξουν εμπειρίες και να βρουν καινοτόμες λύσεις στα δύσκολα προβλήματα, χωρίς να τους αποθαρρύνει η ιδέα ότι αυτό που κάνουν δεν είναι «καλή πρακτική».

β) Επιτυχημένες πρακτικές

- ▶ Στην κατηγορία αυτή ανήκουν εκείνες οι πρακτικές που θεωρούνται σύμφωνα με διαδικασίες αξιολόγησης ότι εφαρμόστηκαν με επιτυχία σε συγκεκριμένο πλαίσιο αναφοράς.

γ) Αναπαραγόμενες πρακτικές

- ▶ Στην κατηγορία αυτή ανήκουν εκείνες οι πρακτικές που θεωρούνται σύμφωνα με διαδικασίες αξιολόγησης ότι εφαρμόστηκαν με επιτυχία σε περισσότερα πλαίσια αναφοράς.

Η οριοθέτηση καλών πρακτικών ΚΑΛΟ από τα όργανα της ΕΕ

Εάν και η ανάπτυξη του τομέα της ΚΑΛΟ αποτελεί αποκλειστικό αντικείμενο ρύθμισης των Κρατών Μελών (καθώς το πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ δεν θεσπίζει αποκλειστικές αρμοδιότητες στο πεδίο της ΚΑΛΟ), τα όργανα της ΕΕ έχουν υιοθετήσει και προωθούν κρίσιμες πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της επικουρικής άσκησης των συμπληρωματικών αρμοδιοτήτων τους για την ενίσχυση των κοινωνικών διαστάσεων της Ενιαίας Αγοράς. Ανάμεσα στις πρωτοβουλίες αυτές περιλαμβάνονται και οι διαδικασίες ανάδειξης και διάδοσης καλών ή βέλτιστων πρακτικών που προωθούνται από τα μέσα της δεκαετίας του 2010 [στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.](#)

Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Υποδείγματα καλών πρακτικών

Αναπαραγωγή και κλιμάκωση επιχειρηματικών προτύπων μέσω συμπράξεων, δικτύωσης και κοινωνικής δικαιοχρησίας

Ανάπτυξη νέων χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως ιδίως:

- η διαδικτυακή μικροχρηματοδότηση (που υποστηρίζεται από ένα σύνολο διαδικτυακών πλατφόρμων και πρωτοβουλιών)
- τα ηθικά επενδυτικά οχήματα

Δημιουργία νέων οργανωτικών μοντέλων και διαδικασιών λειτουργίας των φορέων ΚΑΛΟ

Η προσέγγιση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Υποδείγματα καλών πρακτικών

- ▶ Παρεμβάσεις δημόσιων αρχών (σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο) για την υποστήριξη των φορέων της ΚΑΛΟ
- ▶ Οργανωτικά μοντέλα των φορέων της ΚΑΛΟ που συμβάλλουν στην επίτευξη των κοινωνικών τους στόχων
- ▶ Πρωτοβουλίες φορέων της ΚΑΛΟ με ισχυρό κοινωνικό αντίκτυπο

Η προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Υποδείγματα καλών πρακτικών

- ❑ Στρατηγικές παρεμβάσεις της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη του τομέα της ΚΑΛΟ, όπως αναπτύσσονται με την μορφή Εθνικών και Περιφερειακών Σχεδίων
- ❑ Στοχευμένες χρηματοδοτικές παρεμβάσεις της κεντρικής διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη του τομέα της ΚΑΛΟ

Υποδείγματα καλών πρακτικών για την χρηματοδότηση των οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ - 1

Δημόσια (ή οιονεί δημόσια, όπως στην περίπτωση των συνεταιριστικών ταμείων αλληλοβοήθειας που καθίστανται υποχρεωτικά από το νόμο) **χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή ειδικά ταμεία** που προορίζονται για τη χρηματοδότηση επενδύσεων δημόσιου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων φορέων ΚΑΛΟ (Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία)

Παραδοσιακοί χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές (Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία) που παρέχουν δάνεια με ευνοϊκούς όρους σε κοινωνικές επιχειρήσεις, οι οποίες φαίνεται να επηρεάζονται λιγότερο από την οικονομική ύφεση σε σχέση με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις ιδιωτικές αγορές και γενικά παρουσιάζουν χαμηλό επίπεδο κινδύνου λόγω του μικρού μεγέθους τους.

Υποδείγματα καλών πρακτικών για την χρηματοδότηση των οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ - 2

Ειδικές Μονάδες ή Γραφεία Χρηματοδότησης Φορέων ΚΑΛΟ που λειτουργούν από συστημικές τράπεζες (όπως η UniCredit και η UBI Banca στην Ιταλία, η BNP Paribas στη Γαλλία και η Bank Gospodarstwa Krajowego στην Πολωνία) και παρέχουν οικονομική στήριξη στο πλαίσιο αξιοποίησης των επιλέξιμων κονδυλίων της ΕΕ

Τράπεζες με κοινωνικό προσανατολισμό, όπως οι Συνεταιριστικές Τράπεζες (Βέλγιο, Γαλλία, Ιταλία και Ισπανία) και οι Ηθικές Τράπεζες (π.χ. Banca Etica στην Ιταλία και την Ισπανία, La Nef στη Γαλλία και Triodos Bank στο Βέλγιο, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ολλανδία, την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο), οι οποίες είναι κατ' αρχήν πρόθυμες να χρηματοδοτήσουν ιδίως τοπικές πρωτοβουλίες που προωθούνται από κοινωνικές επιχειρήσεις

Υποδείγματα καλών πρακτικών για την χρηματοδότηση των οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ - 3

Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έχουν συσταθεί από εθνικά ή τοπικά δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων, όπως τα Social Finance Foundation, Clann Credo και Community Finance Ireland στην Ιρλανδία, τα Initiative France, France Active και Finansol στη Γαλλία, το CGM Finance (ιδρύθηκε από την κοινοπραξία κοινωνικών συνεταιρισμών CGM) και τα συνεταιριστικά αμοιβαία κεφάλαια Fondosviluppo και Coopfond στην Ιταλία.

Αναδυόμενα ιδιωτικά κεφάλαια κοινωνικού επιχειρηματικού κινδύνου, τα οποία έχουν ιδρυθεί κυρίως από ηθικές τράπεζες και μεμονωμένους επιχειρηματίες και οικογένειες σε διάφορες χώρες, όπως στη Γερμανία (BonVenture, Ananda Impact Ventures), στο Βέλγιο (SI2 Fund), στην Ιταλία (OltreVenture, SEFEA IMPACT) και στη Γαλλία (Phitrust, Groupe SOS Pulse)

Η αξιοποίηση των καινοτόμων χρηματοδοτικών εργαλείων

Σε αρκετές χώρες λειτουργούν ειδικές δομές για να υποστηρίξουν τις δυνατότητες των φορέων ΚΑΛΟ να αποκτήσουν πρόσβαση και να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά το διαθέσιμο πλέγμα των χρηματοδοτικών πόρων. Ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά υποδείγματα εντοπίζεται στο Γερμανικό οικοσύστημα κοινωνικής επιχειρηματικότητας που υποστηρίζεται ενεργά από οργανισμούς ανάπτυξης των επενδύσεων αντικτύπου (impact ventures), όπως ο FASE (<https://fa-se.de/en/>).

Ο FASE είναι ένας ανεξάρτητος ιδιωτικός οργανισμός που ιδρύθηκε από την Ashoka Germany με στόχο να υποστηρίξει τις επιχειρήσεις κοινωνικού αντίκτυπου με εξαιρετικές, καινοτόμες λύσεις για την εξεύρεση της κατάλληλης χρηματοδότησης για ανάπτυξη και κλιμάκωση, παρέχοντας εξατομικευμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες

Η φορολογική μεταχείριση των οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ

Τύπος φορολογικών πλεονεκτημάτων	NAI (χωρίς περιορισμούς)	NAI (με περιορισμούς)	OXI
Απαλλαγή από τον εταιρικό φόρο επί των παρακρατηθέντων κερδών	AT, DE, EL, FR, HU, IE, IT, LU, LV, MT, PL	BE, BG, CZ, ES, HR, LT, NL, PL, RO, SE, SI, SK, UK	CY, DK, EE, FI
Απαλλαγή ή μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ	AT, BE, DE, FR, HU, IT, PL, PT	LU, SK	BG, CY, CZ, DK, EE, EL, ES, FI, HR, IE, LT, LV, MT, NL, RO, SE, SI, UK
Το κόστος κοινωνικής ασφάλισης μειώνεται ή καλύπτεται από επιδοτήσεις	AT, BE, HR, SE	BG, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LV, PL, PT, SI, SK	CY, CZ, DE, DK, EE, HU, LT, LU, MT, NL, RO, UK
Φορολογικές μειώσεις σε ιδιώτες ή/και θεσμικούς δωρητές	-	AT, BE, BG, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, PT, SI, UK	CY, DK, EL, FI, MT, RO, SE, SK

Η συμβολή του «Παρατηρητηρίου Ανάπτυξης Οικοσυστήματος Κ.ΑΛ.Ο. στη Δυτική Αθήνα» στην αξιοποίηση διεθνών καλών πρακτικών

1. «Οδηγός οριοθέτησης καλών πρακτικών στο πεδίο της ΚΑΛΟ - Τα διδάγματα της Ευρωπαϊκής Περιφέρειας», Ιούνιος 2023
2. «Εγχειρίδιο εθνικών καλών πρακτικών στο πεδίο των δημόσιων πολιτικών για την ΚΑΛΟ», Σεπτέμβριος 2023
3. «Καλές πρακτικές Ευρωπαϊκών Δήμων για την ανάπτυξη τοπικών οικοσυστημάτων ΚΑΛΟ», Δεκέμβριος 2023
4. «Εγχειρίδιο καλών πρακτικών στο πεδίο της χρηματοδοτικής υποστήριξης της ΚΑΛΟ», Φεβρουάριος 2024 (υπό έκδοση)

Πηγή: <https://ekalowestathens.gr/paratiritirio-kalo/kales-praktikes/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!

Δρ. Γαβριήλ Αμίτσης

Καθηγητής Δικαίου Κοινωνικής Ασφάλειας - Διευθυντής του
Ερευνητικού Εργαστηρίου Κοινωνικής Διοίκησης του
Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής

- e-mail: amitsis@otenet.gr
- website: <https://sarl.uniwa.gr>